

Вилијам Шекспир

КОМЕДИЈА НА ЗАБУНИ

Наслов на оригиналот:
Comedy od Errors

Дигиталната верзија на оваа книга е објавена според условите на лиценцата на **Криејтив комонс Наведи извор-Некомерцијално-Без адаптирани дела. 2.5** Македонија

Можете:

- **да споделите** – да умножувате, дистрибуирате, јавно да го прикажувате или јавно дигитално да го прикажувате делото

Под следните услови:

- **Наведи извор.** Морате да го наведете изворот на ист начин како што тоа го направил авторот или давателот на лиценцата (но не на начин кој би сугерирал дека тие ве поддржуваат вас или вашето дело).
- **Некомерцијално.** Не смеете да го користите ова дело за комерцијални цели.
- **Без адаптирани дела.** Не смеете да го промените, трансформирате или да го адаптирате ова дело.
- Во случај на понатамошно користење или дистрибуција морате на другите јасно да им ги дадете до знаење условите под кои е лиценцирано ова дело. Најдобар начин за да го направите тоа е да поставите врска до оваа веб-страница.

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/mk>

- Секој од горенаведените услови може да биде поништен ако добиете дозвола од носителот на авторските права.
  - Ништо во оваа лиценца не ги нарушува или ограничува моралните права на авторот.
-

Пиесата **Забуни** е весела комедија со лесни драмски елементи, без некоја поголема философска подлога иако, како што вели Колриџ, *ѿаа, на најдобар можен начин, ги ѿѿврдува ѿокму философијата и каркаѿероѿ на фарсаѿа.*

Овде, поради непрепознавањето и замените на личностите, настануваат бројни недоразбирања и комични ситуации врз кои Шекспир го гради заплетот на комедијата.

Според бележникот *Гесѿа*, пиесата **Забуни**, првпат е играна на 28 декември 1594 година. Делото првпат е печатено во Кwartо изданието од 1623 година. Дека е меѓу првите, ако не и прво театарско дело на Шекспир, потврдуваат стилот и метриката на делото: стиховите се рамномерни, честопати римувани со многу игра на зборови, а малку проза.

Забуни е најкусата комедија на Шекспир, заснована врз трипати покусиот латински оригинал на комедијата **Менехми** од римскиот комедиограф Плаут. Но, за разлика од Плаут, Шекспир го зголемува бројот на забуни, ги удвојува близнаците и воведува неколку нови ликови (Егеон, Емилија, Лучијана...)

Забуни не е проста адаптација на Плаутовата комедија, туку оригинално дело кое, надрастувајќи го изворникот, со свежината на карактерите и силата на поезијата, го најавува сигурниот подем на идниот голем драмски писател.

Комедијата **Забуни** првпат е играна во Македонија на 11.03.1989 година на сцената на МНТ, во режија на Димитрие Османли.

Преводов што овде го печатиме е поправена верзија на текстот врз кој се играше оваа претстава, а што првпат беше објавен на македонски во 1987 година.

Л И Ц А:

Солин, војвода од Ефес

Егеон, трговец од Сиракуза

Антифол од Ефес

Антифол од Сиракуза, близнаци, синови на Егеон и Емилија

Дромио од Ефес

Дромио од Сиракуза, близнаци, робови на двата Антифола

Балиазар, трговец

Анцело, златар

Прв ѓрговец, пријател на Антифол од Сиракуза

Втор ѓрговец, на кого му е должен Анцело

Пинч, учител

Емилија, жена на Егеон, игуманија во Ефес

Адријана, жена на Антифол од Ефес

Лучијана, нејзина сестра

Мејреса

Темничар, Цандар, Службеници и Свиџа

Место на дејствието: Ефес

ЧИН ПРВИ

Сцена прва

(Влегуваат Солин, војвода од Ефес, Егеон, трговец од Сиракуза, Зайворничар и друѓи.)

- Егеон.** Брзни Солине, скрати ми го векот,
за маките мои смртта бил лекот.
- Војводата.** Не моли веќе, трговецу од Сиракуза
немам ниет законот да го кршам.
Кавгата и спорот што избија
по чинот крвав на војводата ваш
над чесните наши трговци кои
немајќи доволно злато за откуп
со крв прописот му го запечатиј
ја топи милоста во погледот тврд;
зашто по раздорот лош што стана
меѓу бунтовните твои земјаци
и нас, врховните совети решија,
и нашиот и вашиот од Сиракуза,
да се прекине трговијата
меѓу зајадените градови наши
и секој роден во Ефес што ќе го
видат на панаѓур во Сиракуза
или роден Сиракужанин во
заливот Ефес, да биде убиен
а имотот даден на војводата,
освен ако не плати некој откуп
од илјада дукати за него.
Имотот твој, преку мера врефи
сто дукати; затоа, Сиракужане,
по законот наш осуден си на смрт.
- Егеон.** Утешно баш; по твоите беседи
вечерва крај на маките ме следи.
- Војводата.** Значи, трговецу, кажи на кратко
што те натера да тргнеш од дома
и зошто си баш денеска во Ефес.
- Егеон.** Најтешко од сè ми паѓа за а лот
мој матен јасно да зборувам; сепак
за да рече светот дека крајот
од пишано ми бил а не од подлост
ќе раскажам овде сè, ред по ред.
Роден сум во Сиракуза, зедев жена
што среќна беше со мене а со неа
и јас, до часот кога не наваса зло.
Богатството ни растеше во радост

по моите чести патувања до
Епидамно, но еден ден умре
деловодителот и грижата за стоката
оставена на разни места, од неа
ме тргна; ни шест месеци не бевме
раздвоени а таа, иако
исцрпена од бремето слатко,
реша сама кај мене да дојде.
И дојде наскоро жива и здрава.
И по кратко, среќна мајка стана
на лични сина два; и за чудо
исти тие на лика беа и по
име само ги распознававме.
Во исто време, некако, во истата
крчма, сиромашка една се породила
слично и роди две близни машки;
но, бедни бидејќи родителите беа
на доенчињата - ги купив тогаш
на децата мои да им служат.
Жена ми, горда на породот штедар,
везден ме наговараше за враќање
дома; се сложив безволно но прерано
се качивме на брод. Одвај на милја
бевме од Епидамно кога морето,
секогаш покорно на ветрот
болно го навести злото наше.
И брзо потоа в безнадеж бевме,
матната светлост што болсна од небо
само ни стана за душите плахи
гарант сигурен за брзата смрт
што радо сигурно ќе ја примев,
но плачот постојан на жена ми
што пред кобот претстоен растеше
и кемкањето болно на бебчињата,
кои не знаеја од што им е страв,
ме подбоднаа и пробав излез
некаков да најдам од безизлезот.
Морнарите побараа спас со чамец
а бродот што тонеше ни остана нам.
Жена ми го врза второроденчето
за резервната катарка што
морнарите ја чуваат за неол час
а со него и еден од другите
близнаци; на ист начин и јас се
погрижив за другите двајца;
штом така ги згриживме децата

жена ми и јас, со погледите во нив,
се врзавме за по еден крај од
катарката и пловевме напред
кон Коринт, носени од струјата,
или така ни се стори. Најпосле,
сонце огреа над земјата
и в час ги растера маглиите гадни,
и под напливот на снопот светлина
морето се смири и видовме
бродови два што итаа кон нас,
еден од Коринт, од Епидамно друг,
но пред да стигнат - о, толку е доста
Солине, душава полна е со чемер до рам
што стана после ќе сфатиш и сам.

Војводата. Продолжи, старче, не запирај тука,
сожалба те чека но не и милост.

Егеон. Боговите такви да беа со мене
сега ќе немав зошто да ги колнам,
зашто пред да стигнат бродовите
на остри стени ние наидовме
и силно, поманам, удривме во нив
и бродот наш на две се расцепи
и при делбата неправедна судбината
праведно ни подели по исто,
по малку радост и по малку тага;
но делот нејзин, бидејќи под помал
товар пловеше, ветрот побрзо
го понесе напред; и видов кога
рибарите од Коринт ги фатија
сите тројца. Најпосле и друхгиот
стигна брод а посадата, бидејќи
знаеше кои сме, пријателски
не прими нас, бродоломците.
Тие сакаа и рибарите
од пленот да ги лишат, но бавен
им беше бродот, па најпосле кон
татковината го насочија.

Тука мене ми сврши среќата
а несреќата на свет ме остави
за лошата коб да раскажувам.

Војводата. За атер на тие по кои жалиш
кажи ми сè што ви се случи оттогаш.

Егеон. Постариот син, постарото гајле,
кога наполни осумнаесет
почна за брат му да се распрашува
и ме молеше со слугата свој,

кој исто од брат му беше лишен,
но исто име носеше ко него,
да тргнат веднаш по оној за кого
умирав да го видам; му одобри
животот негов ризикувајќи го.
Пет долги лета во Грција минав,
низ синорите Азиски лунсав сам
и на враќање, ете, доплотив до Ефес,
без надеж да го најдам но решен
да го претресам секое место
во кое живеат луѓе. Мо овде
скончанието ми било и среќен
сигурно ќе бидат во смртта моја
безвремена ако сите патувања
мои потврдат дека сепак се живи.

Војводата. Егеоне јаден, тебе што судбината
со најстражен јад те бележила,
верувај ми, да не е ова против законот
против круната, достоинството мое,
против она што дури ни кнезовите
и да сакаат, не смеат да го згазнат,
сигурно сега ќе те заштитев
но, иако си на смрт осуден
и пресудата не може да се смени
освен на штета на честа наша,
сепак ќе ти помогнам колку што можам;
еве ти давам уште еден ден
помош да побараш пријателска;
пробај кај сите познати во Ефес,
моли, коли, сумата натокми ја
и живеј; во спротивно ќе мора
да умреш. Затворничару, води го!

Затворничарот. Добро, господару.

Егеон. Без надеж, по помош одам леден
малку да го одложам крајот свој беден.

Сцена втора

(Влегуваат Анџифол од Сиракуза, еден трговец и Дромио од

Сиракуза.)

Трговецот. Затоа речете дека сте од Епидамно
имот да не ви го конфискуваат;
баш денеска еден трговец од Сиракуза
уапсен е а дојде овде. И бидејќи
нема пари за откуп, по законот
мора да умре пред зајдисонце. Не,
еве ги парите што ви ги чував.

Антифол од Сиракуза. Однеси ги во Кентаур на конак
Дромио, и чекај ме таму. Ручек
ќе биде уште малку, а дотогаш
ќе се проврткам малку низ град,
да ги видам трговците, зградите, а потоа
легнувам в крчма оти скапан
уморен сум од патот. Оди сега.

Дромио од Сиракуза. Многумина би ве
држеле за збор и би збришале
баш со парите в џеб.

Антифол од Сиракуза. Доверливо момче, господине,
и често кога маки, зла ме мачат
со досетки знае да ме расположи.
Сакате заедно да шетнеме низ град
а потоа да јадеме кај мене в крчма?

Трговецот. Викнат сум, господине, од едни трговци
од кои добар пазар очекувам.
Простете ми, ве молам. Но, во пет
ако ви е по волја, да се сретнеме
на плоштадот и можеме да бидеме заедно
до пред легнување. А сега одам,
ме чека работата.

Антифол од Сиракуза. Довидување. Тогаш одам сам
вamu-таму низ градот да поминам.

Трговецот. Добар помин, господине.

Антифол од Сиракуза. Кој мене добар помин ми посакува
ми пожелува нешто туѓо за мене.
На светот сум ко капка вода
што друга капка во океанот бара
и кога друшката не ја наоѓа
паѓа и се губи. Така и јас, јадник
мајка ми барајќи ја и брат ми
паѓам и се губам.

(Влеѓува Дромио од Ефес.)

Еве го, се враќа. Календарот на мојот живот.
Што е? Што се врати толку брзо?

Дромио од Ефес. Се вратив брзо? Па јас ептен доцнам,
пилето загорело, прасето е ладно
часовникот ми удри дванаесет,
а господарката една по лице,
таа е жешка, јадењето ладно,
а ладно е оти не сте дома,
а не сте дома оти не сте гладни
не сте гладни оти не постите
а ние молитва што знаеме и пост
за гревот ваш си добивме по нос.

- Антифол од Сиракуза.** Доста, доста господине, кажи парите кај ти се што ти ги дадов?
- Дромио од Ефес.** Што? Зар оној ситнеж што минатата среда го добив да му платам на сарачот за кускунот на господарката?
На сарачот му ги оставив, се колнам.
- Антифол од Сиракуза.** Не мафтај ме, момче, не ми е до шега кажи, без маткање, парите кај се?
Овде сме странци а ти си дозволувааш толкави пари да оставиш на друг?
- Дромио од Ефес.** Шеги господине терај на трпеза а мене господарката ме прати по вас и ако веднаш не дојдете одма по тимба ќе ме фукне. И мислам желудникот ваш ко мојот, господине треба да биде часовник и без гласник веднаш да ве испрати дома.
- Антифол од Сиракуза.** Слушај Дромио, шега си е шега но за другпат чувај ја, човеку.
Кај е златото што ти го дадов?
- Дромио од Ефес.** Злато господине? Никакво злато не сум примил од вас.
- Антифол од Сиракуза.** Слушај ти, господине гаду, доста со глупостите, кажи што направи со довереното?
- Дромио од Ефес.** Доверено единствено ми беше од плоштад на ручек дома да ве доведам. Госпоѓата и сестра ѝ ве чекаат.
- Антифол од Сиракуза.** Ко на човек одговори ми на кое сигурно место ми се парите или сега ќе ти ја здробам црпката што се мајтапи кога ќе ѝ прдне.
Кај се илјадата дукати од мене што ги прими?
- Дромио од Ефес.** Неколку модри дукати од вас по тимба сум примил и уште неколку по плеќи од господарката, но, заедно никако не се илјада.
Кога би ви ги вратил, се плашам, нема трпеливо да ги примите.
- Антифол од Сиракуза.** Од господарката?
Која ти е господарка, робе?
- Дромио од Ефес.** Жемата на вашето господство и моја господарка во Фебикс, таа што гладува чекајќи ве за ручек и ве моли дома да побрзате.

Антифол од Сиракуза. Што зарем в лице ми се потсмеваш?

Е, нема! Еве ти господине робе!

Дромио од Ефес. Што ви е господине? на страна рацете! Неќете? Тогаш бришам!

Антифол од Сиракуза. Жими бога, вака или онака, сите пари му ги зеле на подлецов! Велат градов преполн е измами, маѓионичари што те заслепуваат, мрачни гледачки што те збудалуваат, вештерки што ти ја кинат душата, телото ти го бодат, лажговци преправени, зборлести измамници, и многу други рожби на гревот. Ако е така, брзо заминувам. Во Кенатаур одам гадов кајшто појде се плашам златото по петлите ојде!

ЧИН ВТОРИ

Сцена прва

(Влеѓува Адријана, жена на Антифол од Ефес и Лучијана, сесѝра ѝ.)

Адријана. Ни маж ми го има, ни робот што итно го пратив по господарот а веќе е два, Лучијана.

Лучијана. Може некој трговец го викнал и од плоштад отишле право на ручек. Смири се и за јадеме. Со својата слобода господари мажот, а со мажите времето; тоа одредува кога да дојдат, затоа стрпи се.

Адријана. Зошто мажите поглема слобода имаат од нас?

Лучијана. Зашто работата не им е дома.

Адријана. Така да правам секој би ме плукал.

Лучијана. Узда е тој твоја што те зауздува.

Адријана. Само магарици за узда се водат.

Лучијана. Зол камшик демне над суетната слобода. Не постои нешто под небесните стеги на земја, во воздух, в море, што нема меги. Сверовите, рибите, птиците воздушни, на мажјаците свои им се послушни. Луѓето, исконски многу над нив, сами владеат со светот и со темните океани имајќи ум повеќе и дарба за ука, од птиците, рибите, - господарат тука

- со нив и со жените свои; така и ти
треба вечно покорна да им си.
- Адријана.** И поради ова не сакаш да се мажиш?
- Лучијана.** Не, нешто друго кај бракот ме плаши.
- Адријана.** Би го поднела ли ова со мирна душа?
- Лучијана.** Пред да се вљубам ќе научам да слушам.
- Адријана.** А со друга мажот да ти појде?
- Лучијана.** Ќе чекам мирно дома да си дојде.
- Адријана.** Трпението е мирно мир штом му се даде,
меки се тие јанса што не ги јаде.
Душичка некоја в јад што кука сама
ја тешиме грижно да не плаче. Ама
некој од нас бол сличен да го снајде
во плач ист поголем ќе зајде.
Така и ти, немајќи маж да те јаде,
трпение сакаш за утеха да ми дадеш.
Но ако дочекаш маж твој да ти мрда
и ти од кожа ќе излезеш, ти тврдам.
- Лучијана.** Ќе се мажам да видам како ќе ми биде.
Еве го слугата, може и маж ти иде.
- Адријана.** Близу ли е господарот твој бавен?
- Дромио од Ефес.** Преблизу ми беше, жими ушиве црвени.
- Адријана.** Кажи, зборуваше ли со него,
што има на ум?
- Дромио од Ефес.** Што му беше на ум сега ми е на уши
раката да му капне, не знам што му стана.
- Адријана.** Зборуваше ли нејасно па не можеше
смыслата да му ја почувствуваш?
- Дромио од Ефес.** Море удираше толку јасно што
предобро му ги почувствував ударите;
туку поводот му беше нејасен
и затоа не можев да го сфатам.
- Адријана.** Кажи, те молам, доаѓа ли дома?
Се чини премногу се труди
жената да си ја задоволи.
- Дромио од Ефес.** Госпоѓо, господарот мој е лудо рогат!
- Адријана.** Лудо рогат? Ѓубре едно!
- Дромио од Ефес.** Не реков дека е рогоносец
но сигурно е луд. Кога го викав дома
на ручек, праша за илјада дукати.
“Ручек е време,” реков; “Златото,” рече;
“Ви се лади јадењето,” реков; “Златото,” рече;
“Ќе дојдете?” реков; “Златото,” рече;
“кај се илјадата дукати, гаду,
што ти ги дадов?” “Прасето,” реков
“Златото,” рече. “Господарката, господине,”

реков; “Гавол да ја земе! Не ти ја знам, господарката, ми е гајле за неа...”

Лучијана. Рече кој?

Дромио од Ефес. Господарот; “Немам,” рече тој.
“ни дом, ни жена, ни господарка.”

И така неговиот одговор на поканата моја дома го носам на плеќи, оти на крајот таму и ме испотепа.

Адријана. Оди пак, доведи го дома.

Дромио од Ефес. Да одам пак за пак да ме тепа?
Живи господ! Некој друг сега пратете.

Адријана. Назад, робе, или по тимба ќе те акнам.

Дромио од Ефес. А тој ударот со нов удар ќе го благослови; меѓу вас двајца целата глава ќе ми стане џумки.

Адријана. Многу ломотиш, простаку.

Оди доведи го господарот.

Дромио од Ефес. А толку ли сум тркалезен за како топка по цел ден да ме шуткате?

Виe удирате тука а тој таму.

И удирате за да ви се множат

барем дури служам друга ставете ми кожа.

Лучијана. Уф, ама ти е лицето гневно.

Адријана. Крај метресата не му е здодевно,
а јас дома горам по насмевка блага.

Дали староста убавината дрга од образ ми ја зеде? Не, тој в жал ја сви.

Дали сум глупа? Чавка да не умот ми го испи?

Нељубезноста од мермерот повеќе духовитоста ја гнаси. Зарем веќе и алишта поубави носат други?

Но, негови се тоа заслуги, тој е стопан на состојбата моја.

Ако чарите ми останале без боја, единствениот виновник само е тој,

но сепак, со само еден сончев поглед свој сета убавина може да ми ја врати.

Но, тој, елен распуштен, без жал да ме трати, се храни надвор, преку плот скока, а јас му служам ко најдолна стока.

Лучијана. Отфрли ја љубомората штетна.

Адријана. Не сум ни будала ни малолетна.

Знам сега и се додворува на друга, инаку зошто не би бил тука.

Знаеш, сестро, гердан тој ми вети, и зарем на него да не се сети,

и да не му текне за постелата брачна
и врз каменот бесценет сенка мрачна
паѓа, на златото сјајот му го зема
'рѓата згорна; и човек на свет нема
што добриот глас не ќе го згуби
ако 'рѓата место златото ја љуби.
На убавината тој ми нашол мана
затоа ќе плачам над она што остана
и плачејќи со смртта ќе се здружам.

Лучијана. Многу будали на лудата љубомора ѝ служат.

Сцена втора

Влеѓува Антифол од Сиракуза.)

Антифол од Сиракуза. Златото што му го дадов на Дромио навистина е во Кентаур, а верниот мој слуга тргнал некаде да ме бара. По моја пресметка и според крчмарот не сум можел да зборувам со Дромио во меѓувреме, но еве го, доаѓа.

Како е момче? Ти минаа лунките?

Ако сакаш ќотек, пак играј си со мене.

Не си чул за Кентаур? Не си примил злато?

Господарката те прати за ручек да ме викаш?

Домот ми е во Феникс? Да не беше луд што така лудо ми одговараше?

Дромио од Сиракуза. Одговарав лудо?

Кога и каде, господине?

Антифол од Сиракуза. Баш пред малку, овде, полчас нема.

Дромио од Сиракуза. Не сум ве видел откако ме пративте дома во Кентаур со златото.

Антифол од Сиракуза. Ѓубре, одремна дека златото го прими, ми зборуваше за госпоѓата и ручекот, но се надевам дека чувствуваш и сега колку тоа ми се бендиса.

Дромио од Сиракуза. Мило ми е што сте расположен, но шегава на страна, господине. Што значи таа?

Антифол од Сиракуза. Што? В очи ме лажеш, ми се потсмеваш? Мислиш се шегувам? Еве ти, еве!

Дромио од Сиракуза. Стојте, господару, живи господ. Гледам ѓаволот шегата ја однел.

Но, зошто вака со мене постапувате?

Антифол од Сиракуза. Зашто пријателски кога тогаш
ко со шут со тебе си муабетам
ти си дозволуваш да се поиграш
со љубовта моја и часовите зрели
ми ги уништуваш кога ќе ти текне.
Кога свети сонцето и комарецот
празен нека се весели, но в дупка
нека се скрие штом ова се смрачи.
Ако сакаш со мене да се шегуваш
првин погледај ме и по изгледот мој
приспособи се или со ќотек
тимбата тврда ќе ти ја приспособам.

Дромио од Сиракуза. Тврда велите? Сакам
да ми биде само глава
ако престанете со ударите, но ако продолжите
ќе морам да си најдам шлем или да
ви свртам грб и да фатам магла; но ве молам,
господине, зошто сум тепан?

Антифол од Сиракуза. Не знаеш?

Дромио од Сиракуза. Не, господару, знам
само дека сум тепан.

Антифол од Сиракуза. Сакаш да ти кажам зошто?

Дромио од Сиракуза. И зошто и зашто,
господару; велат секое зошто
си има и зашто.

Антифол од Сиракуза. Прво зашто ми се потсмеваш
а второ што се обидуваш пак
да ми се потсмеваш.

Дромио од Сиракуза. Изел ли некој ќотек толку дебел
без зошто и без зашто? Па, господару
ви благодарам.

Антифол од Сиракуза. Ми благодариш зошто?

Дромио од Сиракуза. За неШтово што го добив
за ништо, господару.

Антифол од Сиракуза. Следниот пат, како дополние,
ќе ти дадам ништо за нешто. Но,
момче, ручек ли е време?

Дромио од Сиракуза. Не, господару, месото уште не е како мене.

Антифол од Сиракуза. Како?

Дромио од Сиракуза. Смекнато.

Антифол од Сиракуза. Може ќе се препече, момче.

Дромио од Сиракуза. Ако стане такво, господару,
тогаш, ве молам, да не јадете.

Антифол од Сиракуза. Зошто?

Дромио од Сиракуза. Да не збеснете па да си добијам

ново препечено смекнување.

Антифол од Сиракуза. Па момче, научи
да се шегуваш во вистинско време;
сè во свое време.

Дромио од Сиракуза. Би ви одрекнал да не сте
така гневни.

Антифол од Сиракуза. Врз која основа, момче?

Дромио од Сиракуза. Па, господару,
врз основа на фактот
чист ко лејката Келава на самиот
татко на времето.

Антифол од Сиракуза. Да чујам.

Дромио од Сиракуза. Оној што оќелавил по
природен пат нема време
да си ја поврати косата.

Антифол од Сиракуза. Ни по судски пат?

Дромио од Сиракуза. Ни судски. Единствено
му останува да си купи перика
и да си ја поврати косата, но од друг човек.

Антифол од Сиракуза. Зошто времето е толкава циција
за коса, кога таа толку бујно расте?

Дромио од Сиракуза. Затоа што тој благодет
им го дава на
животните а она што им го зело на луѓето
во косата им го дало во паметот.

Антифол од Сиракуза. Но, многу луѓе имаат
повеќе коса од памет.

Дромио од Сиракуза. Ниеден не е без толку
памет за да си ја загуби косата.

Антифол од Сиракуза. Но ти заклучи дека
којшто има многу коса
им малку памет.

Дромио од Сиракуза. Помалку памет побрзо се губи;
но и за тоа има причина.

Антифол од Сиракуза. Која?

Дромио од Сиракуза. Има две и тоа добри.

Антифол од Сиракуза. Немој добри, те молам.

Дромио од Сиракуза. Тогаш, сигурни.

Антифол од Сиракуза. Не може сигурни
во таква сомнителна работа.

Дромио од Сиракуза. Видливи, тогаш.

Антифол од Сиракуза. Кажи ги.

Дромио од Сиракуза. Првата е да заштеди
пари што ги троши за дотерување;
а вторат, кога јаде да не му
паѓаат влакна в чорба.

- Антифол од Сиракуза.** Цело време сакаш да докажеш дека нема време сè да се стигне.
- Дромио од Сиракуза.** Тоа и го сторив, господару; докажав дека нема време да се поврати косата изгубена по природен пат.
- Антифол од Сиракуза.** Но, не ти е добра причината зошто нема време таа да се поврати.
- Дромио од Сиракуза.** Ќе ја подобрам; и времето е ќелаво па до пропаста на светот ќе има ќелави следбеници.
- Антифол од Сиракуза.** Знаев дека и заклучокот ќе биде ќелав: но гледај, некој ни мафта.
- Адријана.** Да, да, Антифоле, не ме познаваш, се муртиш, насмевката за друга ја чуваш; јас не сум Адријана, не сум жена ти. Понекогаш и сам се колнеш дека нема зборови што се музика за увото твое, ни предмет пријатен за погледот твој, ни допир мил за твојата рака, ни јадење вкусно ако лично не ти зборувам, не те гледам, не те допирам или не те служам јас. И од каде сега, мажу мој, од каде, сам од себе си се оттуѓил ти? Да, велама, сам од себе, оти си оттуѓен од мене што сум нераскинливо со тебе споена и подобра ти сум половина. Ох, не дели се мажу мој од мене; знај, сакан мој, оти е полесно капка вода в море да фрлиш и оттаму несмешана да ја вратиш, ни зголемена ни смалена, одошто да се одземеш себеси од мене без и мене да ме земеш. Зар срчка не ќе те удри да чуеш дека сум курва? И дека телово, што тебе ти припаѓа извалкано е од разврат бесрамен? Би ме плукал, гмечел и мажот измајмурен постојано би го спомнувал, кожата би ми ја одрал од телото грешно, прстенот би ми го отсекол од раката неверна, и би го скршил барајќи развод.

Знам дека можеш, па да видам, ајде!
 Ме опфаќа сега прељубнички срам,
 крвта ми се меша со бесрамен разврат,
 Оти ако двајцата сме едно а ти неверен,
 тогаш и јас од тебе отровот го примам
 и со допирот твој станувам блудница.
 Затоа биди верен на верната постела твоја,
 за чиста да останам а ти честит.

Антифол од Сиракуза. Мене ми зборувате, госпоѓо
 лична? Не ве познавам. Само
 два часа сум во Ефес и градот ваш
 како и говорот ваш ми се туѓи.
 Секој ваш збор без напор го фаќам,
 но значењето, простете, не го сфаќам.

Лучијана. Боже, колку си се изменил, зете.
 Никогаш не си бил со сестра ми ваков.
 Таа го прати Дромио да те викне
 дома на ручек.

Антифол од Сиракуза. Дромио?

Дромио од Сиракуза. Мене?

Адријана. Тебе, а ти одговор ми донесе
 дека те тепал и тепајќи ти одрекнувал
 дека домот мој е негов а негова жена јас.

Антифол од Сиракуза. Си зборувал ли, момче, со госпоѓава?
 Со каква цел заговор си сковал?

Дромио од Сиракуза. Јас господару? Првпат сега ја гледам.

Антифол од Сиракуза. Лажеш, подлецу, баш овие зборови
 нејзини ти на плоштадот ми ги кажа.

Дромио од Сиракуза. Никогаш со неа не сум зборувал.

Антифол од Сиракуза. како тогаш имињата ни ги знае.
 освен, боже мој, ако не е видовита?

Адријана. Не ти доликува на достоинството
 да се вадиш со слугата толку ниско
 терајќи го мене да ме лути.
 Откако замина, душата ми тежи,
 не гази ме уште и со својот презир;
 јас, еве, се фаќам за ракавот твој,
 ти си даб а јас лоза мажу мој,
 и слаба бидејќи, со силата ти се плетам
 и така успевам да се поистоведам;
 и ако нешто од мене те трга,
 трескот е тоа, мов, или пиреј пргав,
 што на сон ќе те пие, гуши,
 сè дури ти не се исплевиш в душа.

Антифол од Сиракуза. Мене ми зборува, ме кори мене,
 зарем на сон со неа сум се женел?

Или може спијам а мислам дека слушам?
 Каква грешка сетилата ни ги куша
 дури не го проверам сомнежов сигурен
 го примам привидов од други изнуден.

Лучијана. Дромио, нека го стават ручекот, оди!

Дромио од Сиракуза. Бројниците кај ми се,
 грешник сум господи, ова е маѓепсана земја;
 бог нека ни се смили,
 говориме со вештици, духови, вили
 треба покорен пред нив да се седи
 инаку пропаст, ќотек на мртво ни следи.

Лучијана. Што туку дрдориш, Дромио, ѓавол
 да те земе,
 место да одговориш, ко трут, полжав,
 лигавец ми дремиш.

Дромио од Сиракуза. Преобразен сум, зарем не, господару?

Антифол од Сиракуза. Во мислите да, исто ко и јас.

Дромио од Сиракуза. Не, господару, туку и в мисли и на лик.

Антифол од Сиракуза. Ист имаш облик.

Дромио од Сиракуза. Не јас сум мајмунолик.

Лучијана. Море магаре си станал цело.

Дромио од Сиракуза. Точно, таа ме јава а јас гледам бело.

Така е магаре сум, глупаво сум таел,
 инаку, ко таа мене и јас неа би ја знаел.

Адријана. Доста глумев будала,
 ги пикав прстите в очи и плачев
 а господарот и неговиот слуга
 презриво ми се потсмеваа.
 Одиме господине на ручек; Дромио
 застани на врата. Мажу, ќе ручам со тебе
 горе, а ти сите ујдурми таму
 ќе ми ги раскажеш. Момче, ако некој
 праша за господарот, речи му
 руча в град и нкој жив не пуштај;
 ајде сестро! Дромио прави ко што реков.

Антифол од Сиракуза. На земја ли сум, на небо
 или в пекол? Сон ли е ова или јаве?
 Здрав сум или сум се мрднал негде?
 Сам да не се знам, а познат сум сегде?
 Ќе зборувам со нив сé како што им годи
 а само бог низ маглава нека ме води!

Дромио од Сиракуза. Господару, да застамам на врата сега?

Адријана. И не пуштај ни пиле. Умот нека не те стега.

Лучијана. Да ручаме, Антифол, времето си бега.

ЧИН ТРЕТИ

Сцена прва

Влегуваат Антифол од Ефес, Дромио од Ефес, златарот Анцело и трговецот Балтазар.)

Антифол од Ефес. Прости за ова, господине Анцело
но жена ми е алергична на доцнење;
кажи сум се здржал кај тебе б дуќан
околу изработката на герданот
што утре лично ќе ѝ го донесеш.
Ха, ова е подлецот што тврдеше
дека сум го сретнал на плоштад,
сум го тепал барајќи му илјада дукати
и уште сум рекол дека немам ни жена ни дом,
Кажи пијаницо, што мислеше со тоа?

Дромио од Ефес. Ти само баботи, јас си снам тоа што го знам.
На плоштадот ме искрши и доказ ќе ти дадам.
Кожава да е пергамент, ударите мастило
ракописот ти кажува како сè си било.

Антифол од Ефес. Магаре!

Дромио од Ефес. Море магаре магаросано сум,
птом седам да ме тепаш без причина;
да имам право барем една да ти вратам
друштвото магарешко ќе ти го скратам.

Антифол од Ефес. Сериозен сте, Балтазар, но овде
ќе ве нагостиме како да сте дома.

Балтазар. Од добредојдето подобра нема гозба.

Антифол од Ефес. Но господине,
трpezата со добредојде не вреди ништо
ако нема риба или мевце фришко.

Балтазар. Добрата трпеца просто е дело.

Антифол од Ефес. А попросто добредојдето од зборови цело.

Балтазар. Прост оброк и убав дочек, ете ти помин.

Антифол од Ефес. Да, за стегнат газда и штедлив гостин
може храната, господине, многу да ми вреди
но, добредојде кралско сигурно ви следи.
Што, заклучено? Оди, нека отворот веднаш!

Дромио од Ефес. Мод, Бригита, Маријана, Џени, Луцио вредна!

Дромио од Сиракуза. *(Од внајтре.)* Мамлазу, коњу, гојдо, кретену
стоко бедна, чиси се не вредиш ни за една
иако по толку жени се дереш
ко да си во јавна куќа. Магла, реков, шишко!

Дромио од Ефес. Да не си се мрднал човеку?
Зарем господарот на улица да виси
со саати?

Дромио од Сиракуза. Ако е будала може и настин да фати.

Антифол од Ефес. Кој зборува од внатре? Еј, отворете!

Дромио од Сиракуза. Првин кажете зошто, господине?

Антифол од Ефес. Зошто? За да јадам! Гладен сум ко кутре!

Дромио од Сиракуза. Не може денес, пробај, дојди утре!

Антифол од Ефес. Кој си ти што не ме пушташ дома?

Дромио од Сиракуза. Вратар господине, се викам Дромио.

Дромио од Ефес. Гад, и работата и името ми ги украде,
а што имам од нив? Само беда кутра.
Да беше денес на моето место
сигурно името не ќе го кажуваше често.

Луција. *(Од внатре.)* Што е Дромио? Кој надвор се дере?

Дромио од Ефес. Пушти го господарот.

Луција. Доцна е. Него веќе ништо не го пере. Така кажи му.

Дромио од Ефес. Поговорката вели
Тројни да ти ојворати пред вратица влезна,

Луција. Онаа на кукувден е пополезна.

Дромио од Сиракуза. Ако си Луција, браво Луција, добро го зезна.

Антифол од Ефес. Слушај девојко, отворај веќе еднаш.

Луција. Чувте што треба.

Дромио од Сиракуза. А веднаш не чувте.

Антифол од Ефес. Трторешке, пушти ме!

Луција. Аха, ама оти?

Дромио од Ефес. Господару, удрете!

Луција. Баш ќе се испоти.

Антифол од Ефес. Ќе ми платиш мочло, само прагов да се мине.

Луција. Пред тоа робија тешка не ти гине.

Адријана. Кој прави пред врата толкава врева?

Дромио од Сиракуза. Батакчи ви е градов прс и плева.

Антифол од Ефес. Ти си жено? Кај си да се јавиш?

Адријана. Твоја жена? Гаду, најди друга да ја давиш.
(Излеѓува со Луција.)

Дромио од Ефес. За ова гаду, господару, мора да ѝ вратиш.

Анцело. Овде нема ни добредојде ни гозба вредна.

Балтазар. Расправавме што е подобро, а останавме без ниедна.

Дромио од Ефес. Сега господару, понудете им гозба извонредна.

Антифол од Ефес. Чуден некој ветер овде ми дува.

Дромио од Ефес. А облеката нешто слабо ве чува;
внатре колачиња топли, а вие на студ страден
секој би полудел вака насамарен и гладен.

Антифол од Ефес. Донеси нешто, вратата ќе ја скршам.

Дромио од Сиракуза. *(Од внатре.)* Само пробај, ќе ве сторам ‘ршум.

Дромио од Ефес. ‘Ршум од зборови правиш но, ете
зборовите се само магла и ветер
кажувај ги затоа право во нашите лица
а не скриен ко некоја кукавица.

Дромио од Сиракуза. Види го, ко да му фали штица. Надвор!

Дромио од Ефес. Надвор па надвор, сакам еднаш внатре.

Дромио од Сиракуза. Кога ќе се бричат комарците.

Антифол од Ефес. Донеси чивија. Ќе влезам на сила.

Дромио од Ефес. Чивија, чивија, одрана лија.

Комарецу, на шутки што ти личиме
со една чивија на суво ќе те избриме!

Антифол од Ефес. Мрдни човеку, донеси ми чивија!

Балтазар. За трпение господине ве молам
зашто вака на својот углед
атакувате и фрлате сомнеж
врз честа неосквернета на жена ви.
Вашето долгогодишно познавање
на мудроста нејзина, трезвеноста
потоа почитта кон годините нејзини,
смерноста, укажуваат дека госпожата
од причина непозната за вас
ова го направила. Убеден сум
господине, дека оправдување
има што денеска на заклучена врата
наидовте. Затоа, послушајте ме.
Да одиме мирно во *Тиџар* и таму
заедно да ручаме а приквечер
вратете се сам и дознајте ја
причината за постапкава чудна.
Со сила ако влезете сега,
сред бел ден што се вели,
само за тоа цел Ефес ќе зборува
а простаците бргу ќе ви извадат глас,
глас лош што коткан подмолно
може потоа до гроб да ве бие.
Клеветата клевети безброј си раѓа
валканото од нив ништо не го ваѓа.

Антифол од Ефес. Ме убедивте. Ќе заминам
мирно и, и покрај гневот, ќе бидам весел.
Знам една во сè одлична жена
лична, умна, жестока а нежна;
ќе јадеме кај неа; жена ми за ова
често неправедно ме кореше.
ќе јадеме баш таму; (*На Анџело*)
Оди, донеси го, ѓерданот, што верувам
е готов; донеси го, те молам,
во *Бодликаво ѝрасе*, така куќата се вика
за инает баш, ѓерданот од жена ми
на домаќинката ќе ѝ го дадам.
Брзни, те молам, господине.

Бидејќи кај мене клуч на врата има
ќе чукнам друго место, белки таму ќе ме примат.

Анџело. За еден час господине ќе дојдам.

Антифол од Ефес. Да. И така со шегава скапо ќе пројдам.

Сцена втора.

(Влеѓуваат Луџијана и Антифол од Сиракуза.)

Луџијана. Можно ли е сосем да си заборавил
на должноста брачна? Зарем не е срам
во пролетта љубовна цутот да е гнил
на љубовта што сѐ уште зрее? Ако
пак сестра ми си ја зел за пари, тогаш
за парите почитувај ја главно. А
чувствата кон другата што те господари
барем притај ги, не фали се јавно.
Не давај сестра ми да гледа како
срамот твој голем низ заби ти се цеди,
биди фин, слаткоречив, неверен иако,
од порокот прави доблест што вреди.
На срце гнасен но чист на лик биди,
учи го гревот во светец да се кали,
грешѝ тајно: зарем мора таа сѐ да види?
Има ли крадец со пленот што се фали?
Двојно е зло - постелата да ја валкаш
а невината жена да го знае гревот?
Срамот се шири со вештина мала
од лошото, зборот лош, две зла прави.
А жената лековерна, си ја дал господ,
кон зборот ваш плиток, длабоко е смерна,
љуби друга но барем еден посто
давај ѝ неа и пак ќе ти е верна.
Затоа зете, кај сестра ми појди
утеши ја, ободри ја, да не се лути
свеста е работа со ласки да се служиш
кога прават дома мирот да ти цути.

Антифол од Сиракуза. Госпоѓо слатка, не знам како се викаш
ни од каде ти името ми го знаеш,
но по знаењето, чарите, ми си слика
на нашето величество свето.
Научи ме затоа да зборувам и мислам,
на умот мој темен, тап и плиток
откриј му го сега, мила дамо
од зборовите твои значењето скрито.
Вистината чиста зошто ли ја кориш

по непознат мегдан везден да лида?
 Божица да не си? Пак ли ќе ме створиш?
 Престори ме, тогаш покорен ќе ти бидам
 но ако сега во својата сум кожа
 ти тврдам дека сестра ти не ми е жена,
 на постелата нејзина не ѝ должам ништо
 по тебе јас сега најмногу венам.
 О, не лости ме сирено да се давам,
 во морето солзи на твојата сестра,
 пеј, и срцево срцето ќе ти го носи
 по талазите распушти ги сребрените коси
 на нив да легнам за да се смирам,
 и в занес да сфатам дека добивка
 е смртта за оној што вака умира.

Лучијана. Луд ли си што зборуваш вака?

Антифол од Сиракуза. Луд не сум туку залуден а не знам како.

Лучијана. Окото твое те заслепи значи.

Антифол од Сиракуза. Штом гледа во тебе о, сонце што зрачиш.

Лучијана. Гледај кајшто треба па ќе гледаш чисто.

Антифол од Сиракуза. Мижењето, драга, и гледањето се исто.

Лучијана. Не викај ме драга. Сестра ми ти е сѐ.

Антифол. Сестра на сестра ти.

Лучијана. Значи сестра ми.

Антифол од Сиракуза. Не тоа си ти, единствена моја вило
 на оково око бистро, на срцево срце мило,
 судбина и надеж во мене што гнездат
 на земјата рај, во рајот свезда.

Лучијана. Сестра ми знам тоа би била.

Антифол од Сиракуза. Сестра ако сакаш наречи се мила,
 но јас те љубам за век ќе те земам,
 ти немаш маж а јас немам жена.
 Дај ми рака.

Лучијана. Тоа е господине, веќе надеж.

Ќе ја викнам сестра ми согласност да даде.

(Заминува. Влеѓува Дромио од Сиракуза.)

Антифол од Сиракуза. Што е сега Дромио? Кај брзаш така?

Дромио од Сиракуза. Ме познавте ли господине? Дали сум јас
 вашето момче? Дали сум јас- јас?

Антифол од Сиракуза. Ти си Дромио, ти си моето момче,
 ти си ти.

Дромио од Сиракуза. Јас сум магаре, јас сум момче на една
 жена и не сум при себе.

Антифол од Сиракуза. Момче на која жена? И зошто
 не си при себе?

Дромио од Сиракуза. Навистина господине, не сум при себе,
 и припаѓам на една жена, онаа што полага право

на мене, што ме прогонува, што вели ќе ме има.

Антифол од Сиракуза. Какво право полага на тебе?

Дромио од Сиракуза. Такво какво што вие, господине, би полагале на вашиот коњ; а би сакала да ме има баш како животното, а правото на мене го полага не затоа што сум животното, туку зашто таа е многу животинско суштество.

Антифол од Сиракуза. Што е таа?

Дромио од Сиракуза. Многу почитувано животното. Такво за кое, пред да зборуваш, мора да се извиниш. Таа е слаба партија за мене ама женачката би ми била дебела.

Антифол од Сиракуза. Како мислиш женачката би ти била дебела?

Дромио од Сиракуза. Така господине, таа е готвачка и сета е сало и не знам за што би ми користела освен да направам ламба од неа и со помош на нејзината светлина да збришам. Тврдам дека нејзините партали и лојот во нив ќе горат цела зима. Ако го доживее денот на Страшниот суд, цела една недела ќе гори подолго од светот.

Антифол од Сиракуза. Каква е на лик?

Дромио од Сиракуза. Црна ко ѓон а на лице како запршка. Зошто? Зашто се поти, човек може да ѝ се зацапа до колена в лице.

Антифол од Сиракуза. Тоа е мана што ја чисти водата.

Дромио од Сиракуза. Не господине, маната е внатрешна. Ни потопот на Ное не би ја исчистил.

Антифол од Сиракуза. Како се вика?

Дромио од Сиракуза. Нела, господине. Но ни името нејзино и три четвртини, односно ни аршини и тричетвртини не ќе ја измерат од едниот колк до другиот.

Антифол од Сиракуза. Значи ептен е широка.

Дромио од Сиракуза. Колку што е од глава до петици, толку е од колкот до колкот; и уште е тркалезна ко глобус, на неа можам да најдам разни земји.

Антифол од Сиракуза. На кој дел од нејзиното тело стои Ирска?

Дромио од Сиракуза. Па да простите, господине, на задникот. Тоа го открив по мочуриштата.

Антифол од Сиракуза. А каде е Шкотска?

Дромио од Сиракуза. Ја најдов по голотијата. Точно на дланката од нејзината рака.

Антифол од Сиракуза. А Франција?

Дромио од Сиракуза. На нејзиното чело, вооружена и бунтовна, во војна против сопствениот владетел.

Антифол од Сиракуза. А Англија?

Дромио од Сиракуза. Ги барав гребените од варовник, но не најдов

белина во нив но мислам дека ѝ стои на брада судејќи по солената вода што течеше меѓу неа и Франција.

Антифол од Сиракуза. А Шпанија?

Дромио од Сиракуза. Да бидам искрен, не ја видов; но ја сетив нејзината врелина во здивот на готвачката.

Антифол од Сиракуза. А Америка, Индија?

Дромио од Сиракуза. О, господине, на нејзиниот нос украсен со рубини, сафири и смарагди и свртен со сиот сјај кон врелиот здив на Шпанија која испрати цела армада трговски бродови да се натоварат со богатството од нејзиниот нос.

Антифол од Сиракуза. Каде се Белгија, Холандија?

Дромио од Сиракуза. Е, да простите, господине, толку ниско не гледав. И да завршам. Оваа простачка или вештерка рече дека сум нејзин, ме нарече Дромио, се заколна дека сме дале завет еден на друг; ми ги изнареди нишаните што ги имам како што се белегот на рамото, бемката на вратот, големата брадавица на левата рака, а јас, вчудовиден побегнав од неа како од авет. И чинам да немав гради тврди, срце челик пес ќе ме стореше, да вртам ражни цели.

Антифол од Сиракуза. Оди брзо до пристаништето и ако ветрот дува од брегот кон било каде, повеќе во градот ни ден не останувам; а ако видиш брод да испловува на плоштад јави ми веднаш таму ќе се врткам чекајќи те; ако никого не познаваме а нас не знае секој знак е да бегаме во друг правец некој.

Дромио од Сиракуза. Ко човек од мечка во страв што бега бегам пред таа што за маж ме бара сега.

Излеѓува.)

Антифол од Сиракуза. Единствено вештерки живеат овде, затоа морам да заминам веднаш; таа што маж свој ме вика, од душа за жена ја неќам. Но сестра ѝ лична што толку нежна убавина ја краси и однос смирен, ќе ме натераше за малку предавник свој да станам; во луњите божји над мене да не се кренат ќе се оглушам на песната од таа сирена.

Влеѓува Анцело со ѓерданој.)

Анцило. Господине Антифол.

- Антифол од Сиракуза.** Да, така се викам.
- Анцело.** Знам, знам, господине. Еве го ѓерданот.
Мислев да го донесам кај *Бодликаво ѓрасе*
но не беше готов па се задржав.
- Антифол од Сиракуза.** Што сакате да сторам со него?
- Анцело.** Ваша волја. За вас го правев.
- Антифол од Сиракуза.** За мене, господине?
Не сум го порачал.
- Анцело.** Не еднаш, не двапати, туку стопати.
Одете дома, израдувајте ја жена ви,
а негде по вечера ќе свратам
парите да ги примам за ѓерданот.
- Антифол од Сиракуза.** Поарно сега примете ги
оти ни ѓердан ни пари ќе видите.
- Анцело.** Баш сте духовит господине, збогум.
Излеѓува.
- Антифол од Сиракуза.** Не знам што да мислам за сè ова
но едно сигурно знам: би бил голема глуперда
да одбијам вака понуден ѓердан,
овде за никого нема зима
штом дарови златни по улици има...
По Дромио одам сега на плоштадот
ако нашол брод, да бегаме од градот.

ЧИН ЧЕТВРТИ

Сцена прва

(Доаѓаат Трговец, Анцело и Цандар.)

- Трговецот.** Уште за Духови рокот истече,
но јас многу не навалував;
и не би ни сега но ете, заминувам
за Персија а парите ми требаат
за пат; затоа веднаш исплати ми
или цандаров ќе те апси.
- Анцело.** Истата сума што ти ја должам
ја имам за примање од Антифол;
баш прееска пред да те сретнам
му го дадов ѓерданот а во пет сатот
тој треба да ми плати. Те молам,
затоа, да појдеме до домот негов
кајшто, со благодарност, долгот
ќе ти го вратам.
- (Доаѓаат Антифол и Дромио од Ефес)*
- Цандарот.** Не мачете се, еве го, господинот, доаѓа.
- Антифол од Ефес.** Јас одам дома кај златарот, а ти
купи јаже; тоа е подарок за жена ми

и нејзината банда што ми затворија
денес вратата пред нос. Но, среќа
еве го златарот. Сепак тркни,
купи јаже и дома донеси ми го.

Дромио од Ефес. Тоа јаже стопати нив ќе ги Јажоса.
(Заминува.)

Антифол од Ефес. Само лудак може да се потпре на вас;
ветив дека вие со ќерданот ќе дојдете
но ни ќердан видовме ни златар. Чинам
помисливте љубовта ни е со ќердан
врзана па затоа, господине,
не повелавте да дојдете.

Анцело. Шегата настрана, еве ви потврда
за тежината на ќерданот до грам,
за финоста на златото и цената за рака
што заедно чинат три дукати повеќе
од долгот мој кон господинот. Ве молам,
веднаш да му исплатите; тој заминува
на море и само ова тука го задржува.

Антифол од Ефес. Не носам пари со себе а и имам
работа в град. Господине, бидете
добар, одведете го туѓинецот кај мене
дома, однесете го ќерданот, а жене ми,
по приемот веднаш ќе ви плати; можеби
и јас ќе стигнам дотогаш.

Анцело: Тогаш ќерданот дајте ѝ го вие.

Антифол од Ефес. Не, однесете го вие; може ќе задоцнам.

Анцело. Добро, господине нека е така. Го
имате ли ќерданот кај вас?

Антифол од Ефес. Јас го немам,
но верувам дека вие го имате инаку
без пари ќе се вратите од кај мене.

Анцело. Најсериозно ве молам, господине
да ми го дадете ќерданот; и времето
и ветерот се поволни за господинов
кајшто не може да исплови само заради
мене.

Антифол од Ефес. Боже! Зарем сакате вака
да го оправдате вашето недоаѓање
во “Бодликаво прасе”? Место
јас да ве корам за недостојноста
вие овде ми се преправате како жена.

Трговецот. Времето врви. те молам, господине,
сврши со ова.

Анцело. Гледате дека сум во мака. Ѓерданот!

Антифол од Ефес. Гајте ѝ го на жена ми па ќе ви платам.

Анцело. Знаете дека пред малку ви го дадов.
Испратете го или испратете ме со
потврда некаква.

Антифол од Ефес. Е, сега навистина претеравте;
камо ќерданот да го видам.

Трговецот. Времето ми е скапо. Кажете,
господине, ќе плаќате или не?
Ако не плаќате тогаш на џандаров
го предавам.

Антифол од Ефес. Да ви платам? Што да ви платам?

Анцело. Парите што ми должите за ќерданот.

Антифол од Ефес. Ќе ви платам ако ќерданот ми го дадете.

Анцело. Ви го дадов пред половина час.

Антифол од Ефес. Ношто не ми дадовте;
велејќи го ова многу ме навредувате.

Анцело. А вие уште
повеќе, господине, одречувајќи.
Помислете само, колку ова ми штети
на угледот.

Трговецот. На моја тужба,
џандаре, апси го.

Џандарот. Секако,
во име на војводата, следете ме.

Анцело. Е, тука веќе нема мрдање;
или платете за мене или
џандаров, на моја тужба, ќе ве апси.

Антифол од Ефес. Да платам за она што не го примив?
Апси ме, глупаку, ако смееш.

Анцело. Еве ти плаќа, џандару. Апси го!
Ни братот роден не би поштедил
вака безобразно да ме унижи.

Џандарот. Ве апсам, господине. Тужбата ја чувте.

Антифол од Ефес. До плаќањето на откупот, се покорувам,
но за ова не ќе можеш, сињоре,
да платиш ни со сето злато од дуќанот.

Анцело. Убеден сум господине дека жив резил
ќе станеш во Ефес. Правдата знам
е на моја страна.

(Доаѓа Дромио од Сиракуза од кај ѝрисианишиѝеѝо.)

Дромио од Сиракуза. Господару, еден брод од Епидамно
чека само стопанот да се качи
па да отплови. Нашите Пљачки
веќе ги товарив а купив и
масло, балсам и добра ракија.
Бродот е спремен, добар ветар
од копното дува; го чекаат уште

господарот, капетанот и вас.

Антифол од Сиракуза. Што? Лејко луда, овцо глупа!

Кој брод од Епидамно мене ме чека?

Дромио од Сиракуза. Оној за кој ме пративте да го најдам

и за пљивидба наша да уплатам.

Антифол од Ефес. Робу пијан, по јаже те пратив

и уште ти кажав зошто ми треба.

Дромио од Сиракуза. По јаже за бесење можеби.

Господине, ме пративте по брод на пристаниште.

Антифол од Ефес. Ова другпат ќе го расчистам со тебе

и ќе ги научам ушите да слушаат

добро; а сега, гаду, марш кај Адријана,

дај ѝ го клучот и кажи ѝ дека

во ковчетот послан со турски дифтик

има ќесе со дукати; нека ми го прати.

Кажи ѝ дека сум уапсен на улица

а со тоа откупот ќе се плати.

А сега трк, робу! напред, џандару,

дури не стигне ќесето, водиме в затвор.

(Заминуваат сите освен Дромио од Сиракуза.)

Дромио од Сиракуза. Кај Адријана, - баш таму ручавме,

а таму онаа каца тврдеше

дека сум ѝ маж! Но мислам дека

е предебела за прегратката моја.

Таму морам иако ме влече душа,

слугата мора господарот да го слуша!

С Ц Е Н А Д В А

(Доаѓа Адријана и Лучијана.)

Адријана. Што? Лучијана, и те заведувал?

Му виде ли јасно в очи дека те

посакува? Кажи ми, речи да или не,

беше ли црвен или блед, го мислеше

ли тоа или сето беше блеф? Зборувај

за одсјајот на лик што му шета

од метеорите в срце што му светат.

Лучијана. Првин одрече дека на него имаш право.

Адријана. А кое право не ми одрекол врагот?

Лучијана. Потоа се заколна дека странец е во градот,

Адријана. Уште и чесно се заколна гадот.

Лучијана. Потоа му зборував за тебе.

Адријана. И?

Лучијана. Љубовта што ја барав за тебе

тој од мене ја бараше за себе.

Адријана. И зборувај со што проба да те лости?

Лучијана. Со зборови страсни, што, боже ме прости,
искрени да беа ќе ги ценев безмерно.
Главно убавината ми ја фалеше, па речта смерна.

Адријана. Што? Така fino пљампавте?

Лучијана. Смири се, па ќе ти кажам.

Адријана. Нити сакам нити пак можам.

Од оваа во друга не се може кожа,
улогав е тој, стар, суров, гаден,
злобен, алипен, безобличен, јаден;
намќор, шутрак, развратен до гуша,
никаков на тело, поинаков на дуќа.

Лучијана. Зарем по гадов, тогаш, љубомотиш вака?
По злото пропаднато никој не подал рака.

Адријана. Подобро му мислам од она што го велам,
па така лошото од него се губи,
птицата подалеку од гнездото цивка,
јазикот го колне, но срцето го љуби.

Дромио од Сиракуза. Трк, кофчегот, ќесето, брзо, ах чудо!

Лучијана. Кај си го загубил здивот?

Дромио од Сиракуза. Трчав лудо.

Адријана. Кај ти е господарот? Дали е арен?

Дромио од Сиралуза. В апс е, значи е арен ко компир варен.

Ѓавол во наметка подмолно го зграби,
со камено срце и челични заби,
змев, фурија, нафака лоша,
враг, не! Полошо, човек во воловка кожа,
душкало, кодош, тимничеште едно
што Луѓето ги следи по сокаци бедно,
загар што те пика во смртоносна мамка
пред судот на врат да ти навре јамка.

Адријана. Што е човеку? Во што е работата?

Дромио од Сиракуза. Во тоа што не знам,
знам само дека е в затвор.

Адријана. Затвор велиш? А по чија тужба?

Дромио од Сиракуза. По чија тужба, госпоѓо. јас не знам,
но дека оној со кожата го апси, тоа знам.

Ќе му го платите ли откупот
со парите од турскиот кофчег?

Адријана. Оди, донеси ги, сестро.

(Излеѓува Лучијана.)

Баш случка гадна,
а јас не знам ни кога в долг падна.

Дромио од Сиракуза. Падна на долгот и тој
и тој сега го гони

а долгот е ќердан, слушате свони?

Адријана. Што, ќерданот?

Дромио од Сиракуза. Свончето. Знак да оди слугата верен,
беше два кога тргнав, сега е еден.

Адријана. Часовите наназад одат! Неверојатно!

Дромио од Сиракуза. Не е, цандар да ве лови од час во час!

Адријана. Небаре времето е должник; глупости редиш

Дромио од Сиракуза. Времето е банкрот.

Должи повеќе одошто вреди.

И крадец е; по народот глас кружи моќен

времето се прикрадува и дење и ноќе.

Должник штом е и крадец и власта уште да е тука,

ете зошто по час наназад чука.

Адријана. Еве ги парите! Дромио, оди
господарот доведи го како што е редно.

Сестро, мисла сега ми се роди,

мисла што ме годи и теши воедно.

СЦЕНА ТРИ

Антифол од Сиракуза. Нема никој да не поздрави

ко да сум нивен познаник стар

и секој баш на име ме вика:

пари ми даваат, ме канат дома,

некои на љубезноста ми благодарат,

некои стока ко напазар ми нудат;

баш сега еден терзија ме викна в дуќан

ми ја покажа свилата за мене што ја купил

и веднаш ми зеде мерка. Се разбира,

сé е ова привид на фантазијата,

магионичари лапонски живеат овде.

(Влеѓува Дромио од Сиракуза.)

Дромио од Сиракуза. Господару, еве го златото по кое

ме пративте. Што, зарем сликата

на стариот Адам ја видоизменивте?

Антифол од Сиракуза. Какво злато? На кој Адам мислиш?

Дромио од Сиракуза. Не на оној што го чуваше рајот

туку на оној што го чува затворот;

на онај што оди во кожа од теле

заклано во чест на заблудениот син;

на оној што ви се прикраде од зад грб.

Како црн демон, и ве натера

од сопствената слобода да се лишите.

Антифол од Сиракуза. Не те разбираам.

Дромио од Сиракуза. Не? А зошто?

Работата е мошне едноставна;

мислам на оној што е како вас во

кожнена кутија; на човекот,
 господине, што уморните господа
 по рамо ги тапка и ги праќа
 на “одмор”; на човекот, господине,
 што се сожалува над парталковците
 и парталите им ги заменува со
 затворенички алишта; на човекот
 што пожестоко удира со пендрекот
 од било кој маварски целат.

Антифол од Сиракуза. Што, зарем мислиш на џандар?

Дромио од Сиракуза. Да, господине, на затворскиот темничар;
 оној што не вади пред правдата штом
 ги прекршивме обврските; оној господине,
 што мир им посакува на немирните
 што ги води в апс.

Антифол од Сиракуза. Слушај, момче, остави ги лунките.

Кажи, дали некој брод тргнува вечерва
 за еднаш веќе да замине.

Дромио од Сиракуза. Уште пред еден час,

господине, ви кажав
 дека бродот “Надеж” тргнува вечерва
 но тогаш џандарот ве задржа
 и ве натера на бродот “Бакнеж”
 да се качите. Еве ги ангелите
 по кои пративте да ве ослободат.

Антифол од Сиракуза. Човекот е мрднат, а мрднат су и јас;

во вилаетите на привидот лунсаме
 верувајќи дека ќе не спаси
 од присенот некоја благословена сила.

Метресата. Мило ми е што ве гледам, господине

Антифол; значи сте го нашле златарот.

Овој ли ѓердан, денес ми го ветивте?

Антифол од Сиракуза. Бегај сатано! Не лости ме веќе!

Дромио од Сиракуза. Господару, ова ли е госпоѓа Сатана?

Антифол од Сиракуза. Ѓавол е таа.

Дромио од Сиракуза. И полошо, на ѓаволот ѓаволица,

сега преправена ко лесна жена,
 а кога жена вели “Проклета да сум боже”
 се знае дека мисли “Боже, претвориме
 во лесна жена.” Некаде
 е напишано дека тие му се јавуваат
 на мажот ко ангели на светлоста;
 светлоста е од огнот, а огнот пали.
 Значи, лесните жени палат, затоа
 настрана од неа.

Метресата. Господине,

вие и вашиот човек сте необично
весели. Ви се каснува нешто?

Дромио од Сиракуза. Ако каснувате, господару, барем
земете со долга лажица.

Антифол од Сиракуза. Бегај, сатано! Со јадење ли ме лостиш?
Вештерка си ти и сите оклу тебе.
Ти наредувам да се тргнеш!

Метресата. Дајте ми го прстенот мој што за ручек
ми го зеде вте или ќерданот
што го ветивте за дијамантот мој
па ќе си одам.

Дромио од Сиракуза. Некои ѓаволи бараат само струготинки
од нокт, влакно, сламка, капка крв,
игличка, орев, коска од вишна; но таа,
подрчна, бара ќердан. Господару,
бидете мудри; ако ѝ го дадете,
ѓаволот ќе го стресе ќерданот
од ѓаволицата и ќе не спашка.

Метресата. Ве молам, господине,
прстенот дајте ми го или ќерданот;
се надевам, нема да ме измамите.

Антифол од Сиракуза. Исчезни вештерке. Одиме Дромио.

Дромио од Сиракуза. “Оди си суето”, вели паунот; тоа
и сами го знаете, госпожа.

Метресата. Сега сум сигурна Антифол е луд
инаку никогаш вака не би постапи.
Ми зеде прстен од четириесет дукати
а за него ми вети ќердан; но сега
сето тоа го одречува. Покрај оваа
лудост невидена, луда му беше
и приказната денес за ручек
дека дома пред нос му затвориле;
веројатно, жена му, знаејќи му го ујот,
намерно вратата ја заклучила.
Сега, треба да побрзам во домот негов
и да ѝ кажам на жена му, дека тој, ко луд,
дома ми влезе и на сила ми го зеде
прстенот. вака е најдобро да сторам
четириесетте дукати да не ми изгорат.

СЦЕНА ЧЕТВРТА

(Доаѓаат Антифол од Ефес и ѓемничар.)

Антифол од Ефес. Не плаши, се човеку, нема да бегам
Пред да одам, сите пари ќе ги добиеш
за кои сум затворен. Жена ми, денес,
не е баш со сите и нема лесно

да поверува дека уапсен сум во Ефес.

Но, све го слугата. Мислам баш

парите ги носи. Здраво момче.

го носиш ли она по кое те пратив?

Дромио од Ефес. Со ова на сите ќе им платиме.

Антифол од Ефес. Каде се парите?

Дромио од Ефес. Ги дадов господару, за јажето.

Антифил од Ефес. Петстотини дукати, гаду, за едно јаже?

Дромио од Ефес. За никакви петстотини дукати не сум чул.

Антифол од Ефес. Па кажи, тогаш, по што те пратив дома?

Дромио од Ефес. По јаже, господине, со таа цел се враќам.

Антифол од Ефес. За таа цел и ова добредојде ти следи.

Темничарот. Бидете трпелив, господине добар.

Дромио од Ефес. Трпелив треба да сум јас.

мене ме ќофкаат.

Темничарот. Запри го јазикот, момче.

Дромио од Ефес. Подобро него наговорете го да ги запре рацете.

Антифол од Ефес. Копиле едно бесчувствително.

Дромио од Ефес. Камо да бев бесчувствителен господине.

Сега немаше да ги чувствувам ударите ваши.

Антифол од Ефес. Чувствителен си само на удари, баш како магаре.

Дромио од Ефес. Навистина сум магаре; тоа убаво се гледа

по долгите уши. Му служам од часот

кога се родив, а за служба до сега

не сум добил ништо освен ќотек. Кога

ми студи со ќотек ме стоплува, кога ми е

жешко со ќотек ме разладува; ако спијам,

со ќотек ме разбудува; ако седам со ќотек

ме станува; а излегувам со ќотек ме испраќа

а се враќам со ќотек ме дочекува; ќотекот

на грб го носам ко просјачка породот свој;

и мислам кога ќе ме оскати, со него

ќе просам од порта на порта.

(Доаѓаат Адријана, Лучијана, Мејресайа и Пинч.)

Антифол од Ефес. Одиме, све, жена ми доаѓа.

Дромио од Ефес. Госпоѓо ресципе финем, мисли на крајот

или како папагал да претскажам: “Варди се од крај со јаже.”

Антифол од Ефес. Уште ќе мелеш?

(Го џеја Дромио.)

Метресата. Што велите сега? Луд ли е мажот ви?

Адријана. Неговата суровост тоа го потврдува.

Докторе Пинч, вие сте врачот;

вратете го во здрава памет

па ќе ви дадам сè што ќе посакаете.

Лучијана. Боже, колку мрачно, дивјачки ме гледа.

Метресата. Гледајте како се тресе, кутриот.

Пинч. Дајте ми рака, да ви го видам пулсот.
Антифол од Ефес. Еве ви рака, нека ви го види увото.
(Го удира.)

Пинч. Ти наредувам Сатано, влезена
 во овој човек, да го оставиш
 во власта на молитвите свети
 а ти веднаш во вилаетот твој
 на мракот да побрзаш. Те заколнувам
 со сите небесни светци.

Антифол од Ефес. Молчи вештеру, јас не сум луд.

Адријана. Камо да не е, завалијата.

Антифол од Ефес. Ова ли е бандата? Овој ли човек
 со намќорест сурат пируваќе весел
 во домот мој денес а јас останав
 заклучен надвор пред влезот мој
 роден, бесрамнице?

Адријана. Господ ми е сведок,
 мажу, дека ти ручаше дома
 и дека ако не излезеше, ни
 клетвие не ќе ги доживееше
 ни јавниот срам,

Антифол од Ефес. Ручав дома? Што велиш на ова подлецу?

Дромио од Ефес. Рака на срце господару, не ручавте дома.

Антифол од Ефес. Дали ми беше заклучено дома и
 и дали останав надвор?

Дромио од Ефес. Што е право господару, ви беше заклучено
 а вие останавте надвор.

Антифол од Ефес. И нели таа ме понижуваше?

Дромио од Ефес. И таа ве понижуваше господару.

Антифол од Ефес. И нели нејзината скугинка си играше мајтап
 со мене, нели ме презре?

Дромио од Ефес. И нејзината слугинка си играше
 мајтап со вас, и ве направи мајмун.

Антифол од Ефес. И нели бесен заминав од таму?

Дромио од Ефес. И бесен заминавте, жими крстот.
 Коскиве мои најдобро знаат
 дека по нив бесот го ситуиривте.

Адријана. Треба ли вака да му попушта
 пред навалата негова размирена.

Пинч. Сигурно. Момчево му го знае ујот,
 и попуштајќи му, го смирува.

Антифол од Ефес. Ти го натера златарот да ме апси.

Адријана. Се колнам дека пари за откупот
 по Дромио ти пратив.

Дромио од Ефес. Пари по мене? Можеби добра волја
 пратила но пари

господару, сигурно не.

Антифол од Ефес. Не беше ли кај неа по ќесето дукати?

Адријана. Беше, и јас ќесето му го дадов.

Лучијана. А јас сум сведок дека тоа и го стори.

Дромио од Ефес. Господ и јажарот ми се сведоци дека само по јаже бев пратен.

Пинч. Госпоѓо, и господарот и пажот се чукнати. По бледилото на лицето тоа им го гледам. Да ги врземе предлагам и во некоја просторија темна да ги затвориме.

Антифол од Ефес. Кажи ми, зошто ми ја заклучи вратата денес? А зошто ти упорно тврдиш дека ќесето со дукати не си го примил?

Адријана. Не ти ја заклучив вратата, мажу мој добар.

Дромио од Ефес. Нити пак јас пари примив, господару мој добар. Но едно признавам, вратата беше сигурно заклучена.

Адријана. Гаду подол, во двете работи лажеш ти.

Антифол од Ефес. А ти во сите, блуднице болна, што здружена сега со проклетава банда на општ презир ме изложи; но со ноктиве ќе ги ископам очите лажни што срамот мој голем безобзирно го гледаат.

Адријана. Врзете го, врзете го, не пуштајте да ми се приближи.

Пинч. Уште, уште луѓе! Јак е ѓаволот во него.

Лучијана. Кутриот, баш изгледа изгубен и блед.

Антифол од Ефес. Што, да не саката да ме убиете? Темничару, затвореник сум твој, зарем ќе допуштиш да ме водат?

Темничарот. Пуштете го! Тој е мој затвореник и нема да ви дозволам да го водите.

Пинч. Врзете го и оној и тој е луд.

Адријана. Што ти е џандарска тимбо? Зарем уживаш гледајќи го болниов како сам се унижува?

Темничарот. Тој е затвореник мој. Ако го пуштам, долгот негов ќе треба да го платам јас.

Адријана. Ќе ти платам јас. Води ме кај доверителот! Штом сумата ми ја кажат, сè ќе кре ти биде натпкмено. Господине докторе, водете го право дома. О, ден баксузен!

Антифол од Ефес. О блудница баксузна!

Дромио од Ефес. Господару, заради вас ме врзаа и мене.

Антифол од Ефес. Молчи подлецу, уште ќе ме лутиш?

Дромио од Ефес. А да ве врзат за цабе? Нема тогаш
да викате *завол да ве земе!*

Лучијана. Бог да чува и да брани! Кутрите,
колку бесмислено зборуваат.

Адријана. Водете ги! Сестро ти дојди со мене.

Кажи ми по чија тужба е уапсен?

(Заминуваат Пинч и помошниците, водејќи ги Антифол и Дромио од Ефес.)

Темничарот. По тужба на некој златар Анџело.

Го знаете?

Адријана. Го знам. Колкава е сумата?

Темничарот. Двесте дукати.

Адријана. За што е дадена?

Темничарот. За некој ѓердан што маж ви од него го зел.

Адријана. Точно е дека ѓердан ми вети
но никогаш не сум го примила.

Метресата. Откако маж ви денеска, сиот бесен,
дојде кај мене и прстенот ми го зеде,
оној прстен што сега му го видов на рака,
веднаш потоа го сретнав со ѓерданот.

Адријана. Може да е така. Но јас не го добив.

Темни!ару, одведи ме сега кај златарот
сакам сама да ја чујам вистината.

(Доаѓаат Антифол и Дромио од Сиракуза со извадени мечови.)

Лучијана. Боже поможи, слободни се пак!

Адријана. Со голи мечеви напаѓаат! Да викаме
за помош повторно да ги врзат.

Темничарот. Не, да бегаме. Ќе не убијат!

(Бегат уилашени.)

Антифол од Сиракуза. Вештеркиве гледам од меч се плашат.

Дромио од Сиракуза. Пред малку сакаше да ви биде жена
а сега побегна од вас.

Антифол од Сиракуза. Трк до Кентаур!

Донеси ги пљачките! Знаам дека
само на брод ќе бидеме сигурни.

Дромио од Сиракуза. Штета што мора да заминеме.

Сигурен сум дека луѓето овде
никакво зло нема да ни сторат.

Гледате колку учтиво ни се обраќаат,
злато ни даваат. Мислам дека се
одличен народ и да не е онаа каца
месо што ме сака за маж, би можел,
претворен во вештер да останам

овде за секогаш.

Антифол од Сиракуза. Цел град да ми го дадат ни ден повеќе
не останувам овде
ни една единствена ноќ. Затоа,
брзни, пљачките да ги натовариме.

ЧИН ПЕТТИ

Сцена прва.

(Доаѓаат Анцело и трговецот.)

Анцело. Жал ми е господине што ве задржав
но, чесен збор, ќерданот тој го прими
иако најбесчесно потоа одрече.

Трговецот. Каков глас го бие во градов?

Анцело Многу висок му е господине угледот,
довербата во зборот негов безгранична,
сакан од секого, сите го сметаат
за прв граѓанин, Во местово,
зборот негов вреди повеќе од
цело богатство мое.

Трговецот. Потивко чинам одонде доаѓа.

(Доаѓаат Антифол и Дромио од Сиракуза.)

Анцело. Ете, и ќерданот му е околу врат
а најбесрамно се заколна дека го нема.
Господине, дојдете, ќе зборувам
со него. Сињор Антифол, се чудам
со каква цел ме донесовте и сè
донесовте на вакво дереќе одречувајќи
ќерданот од мене иако сега
отворено и јавно го носите?
Освен тужбата, срамот и затворот
на кои што непотребно се изложувате
му нанесовте зло и на овој мој
честит пријател, кој, само заради
недоразбирањето наше, не крена едра
и не отплови денес на море. Овој
ќердан од мене го примивте.
Го одречувате ли тоа?

Антифол од Сиракуза. Се разбира дека го примив и
тоа никогаш не сум го одрекол.

Анцело. Го одрековте, господине, и тоа со клетва?

Антифол од Сиракуза. А кој чул дека сум одрекол со клетва?

Трговецот. Ушиве мои, знаеш оти те чуја.

Срам да ти е! Штета е што
живееш и се движиш меѓу чесни луѓе.

Антифол од Сиракуза. Гад си ти што вака ме клеветиш

веднаш овде, честа и угледот мој
 ќе го одбранам ако смееш
 пред мечов да ми излезеш.

Трговецот. Смеам оти те сметам за никаквец.
(Ги вадаат мечевите. Доаѓаат Адријана, Лучијана, Мејресата и други)

Адријана. Стојте! Не повредувајте го, живи
 бога, тој е луд; полека некој
 мечот нека му го земе; и Дромио
 врзете го! Носете ги право
 кај мене дома.

Дромио од Сиракуза. Бегај, господару, бегај,
 да влеземе во куќава, живи вера;
 се чини е некоја опатија; бргу
 внатре или кожата на стап нѝ
 отиде.

*(Антифол и Дромио од Сиракуза влегуваат во опатијата.
 Доаѓа Емилија, иѓуменијата.)*

Иѓуменијата. Смирете се, луѓе кај одите?

Адријана. Да го одведеме мојот јаден, размирен
 маж; да влеземе ненадно, набрзина
 да го врземе и право дома.

Анцело. Знаев дека нешто му фали.

Трговецот. Жал ми е што извадив меч на него.

Иѓуменијата. Од кога е тој во ваква состојба?

Адријана. Цела недела е стемнет, тажен и лут,
 поинаков сосем, како да друг човек,
 но, сѐ до поладнево неговата
 вознемиреност го немаше прејдено
 степенот на лудило.

Иѓуменијата. Да не му потонале сите гемии
 на море? Близок некој да не му
 умрел? Да не окото нешто
 му го натерало срцето во
 незаконска врска, грев познат
 кај помладите што Очите свои
 им дозволуваат преголема
 слобода? Која од
 макиве него го мачи?

Адријана. Ниедна,
 освен последната можеби; една
 метреса честопати од дома го вадеше.

Иѓуменијата. За тоа требаШе често да го кориш.

Адријана. Тоа и го правев.

Иѓуменијата. Но, недоволно строго.

Адријана. Колку што скромноста ми дозволуваше.

Иѓуменијата. Значи тајно.

- Адријана.** И пред друштво, исто така.
- Игуменијата.** Да, но недоволно.
- Адријана.** Тоа беше наш постојан предмет на разговор; не можеше да заспие оти за тоа му зборував; на јадење само му префрлав; насамо, само за тоа пљампав, а често и во друштво; ниеден миг не поминуваше а да не му речам на колкав резил не изложува.
- Игуменијата.** Затоа на крајот човекот полудел. Отровниот прекор на љубоморната жена поопасно труе од побеснето куче. Прекорите твои го оставија без сон и затоа сега матна му е главата; Велиш, со кавги му ја зачинуваш храната но немирни оброци го влошуваат варањето и откука се коти огнот на треската. А што е треската ако не настап на лудило? Уште велиш, со справиите твои забавата си му ја расипувала ти; но знај, без разонода, човекот го чека потиштеност само мачна, тешка тага, роднина блиска на очајот неутешлив што верно го следат болестите лоши, душмани моќни на животот. Без одмор, забава и мир во јадењето дури и свер некој би полудел. Значи, твоите љубоморни напади го отераа мажот ти во лудило.
- Лучијана.** Пркорот нејзин секогаш бил благ кон односот негов груб и суров. Што трпиш укори а не одговараш?
- Адријана.** Ме поттикна да се преиспитам. Влезете луѓе и одведете го.
- Игуменијата.** Стојте, ви забранувам, ова е мој дом.
- Адријана.** Тогаш слугите ваши нека го доведат.
- Игуменијата.** Не. Светилиштево му е прибежиште и тоа ќе го чува од вашите раце сè дури повторно не го донесат во свест или пак напорот не се покаже залуден:
- Адријана.** Јас ќе го негувам мажот мој, ќе бдеам над него додека е болен, тоа ми е должност, а за должноста таква доволна сум самата јас; затоа дај ми го да го носам дома.
- Игуменијата.** Биди трпелива оти не го земаш маж ти,

сé додека не ги употреbam
 проверените средства: напивки
 исцелителни, лекови, молитви
 свети и од него не направам
 повторно човек прав. Тоа е дел
 од заклетвата моја, од должноста
 милосрдна на мојот ред; затоа
 оди, остави ми го.

Адријана. Не. Не доаѓа во предвид овде да го
 оставам, а и на вашата светлост
 неé и приличи маж од жена да разделувате.

Игуменијата. Смири се и оди.
 Веќе ти реков дека не го добиваш.
(Влеѓува во опатијата.)

Лучијана. Ќе мораш на војводата да му се пожалиш.

Адријана. Одиме, ќе паднам на колена пред него
 и не станувам дури солзите и
 молитвите мои не ја подбоднат
 неговата милост да дојде лично
 и со сила да го одземе мажот ми
 од игуменијата.

Трговецот. Сега е близу пет. Наскоро лично
 војводата ќе помине од овде
 на патот свој кон долината на жалта
 пределот штур на смртта и мракот
 сместен зад гробјето на опатијава.

Анцело. А зошто доаѓа?

Трговецот. Да присуствува
 на јавното погубување на еден
 угледен трговец од Сиракуза
 којшто, денес, за жал, пристигнал
 во заливот кршејќи го на тој начин
 редот и закон на овој град.

Анцело. Еве доаѓаат; ќе присуствуваме
 на неговата смрт.

Лучијана. Клекни пред
 војводата пред да ја мине опатијата.

Војводата. Уште еднаш објавете јавно
 дека нема да умре ако некој
 ја плати сумата за него. Ова е
 последно што може да направиме.

Адријана. Правда, војводо, барам од
 игуменијата.

Војводата. Таа е доблесна и света жена
 не верувам дека нешто ви згрешила.

Адријана. Ве молам, господару, послушајте ме:

Антифол, мојот маж, кого со ваш
благослов господар го сторив
на себе и на сè што имам јас,
на овој лош ден налет на лудило
го размири и тој насилнички
излезе на улица заедно со
слугата свој, полуден ко него,
и многу пакости по луѓето сторија
в куќи влегувајќи им; земаа прстени
накит и сè друго што на бесот негов
му се бендиса. Еднаш успеав
да го врзам и да го пратам
дома, а јас отидов да ги платам
штетите од гневот негов предизвикани.
Во меѓувреме, не знам со која сила
тој се ослободи од тие што го чуваа
и заедно со неговиот улав слуга
не сретнаа гневни и со голи мечеви
се фрлија на нас да не колат.
Побегнавме за среќа, а потоа,
кога нова помош присобравме,
се вративме по нив да ги врземе.
Тогаш тие влегоа во опатијава.
Се обидовме по нив да влеземе
но игуменијата не сака да не пушти
ни ја затвори вратата и не остава
да го извлечеме оттаму нити пак
и е по волја да ни го предаде
сама. Затоа, војводо моќен,
нареди да ни го предадат за
помошта нужна да им ја укажеме.

Војводата. Маж ти ми скужел многу војни
и тогаш кнежевски збор дадов
кога еднаш ќе го земеш за господар
на постелата твоја ќе ги ужива тој
сите добра што еден војвода
може да ги пружи. Некој некој,
сега, трошне на вратата од
опатијата и нека ја викне
игуменијата овде. Не мрдам
никаде пред да го решавам ова.
(Доаѓа еден слуга.)

Слугата. Госпоѓо, госпоѓо, спасувајте се!
Господарот мој и пажот негов
се ослободија; сите слугинки по ред
ги испотепаа, го врзаа докторот

и брадата цела му ја подгорија
 со гламни; штом ќе се запалеше
 веднаш ја гасеа фрлајќи му
 кофи валкана вода в лице.
 Сега господарот за трпение
 му зборува а пажот негов
 со нижици го стриже Пинча ко да е
 прле; и ако веднаш не испратите
 помош мислам дека наскоро
 ќе го испратат на небо.

Адријана. Тиквар!
 Господарот твој и пажот негов
 се овде; сето што го кажа
 најгласна е лага.

Слугата. Госпоѓо, се колнам, вистината
 ја зборувам;
 одвај еднаш ако сум се издишал
 од мигот кога ова го видов. Тој гласно
 ве призива и свечено се колне
 дека ако ве фати, лицето ќе ви го
 смачка и ќе ве изобличи.
(Гласови од надвор.)

Бегајте, госпоѓо, го слушам, бегајте ви велама!

Војводата. Застанете до мене и не плашете се,
 Стража! Штитете ја со хелебардите.

Адријана. Леле! Па тоа е маж ми; живи сте
 сведоци дека невидлив отгука пројде;
 само пред малку влезе во опатијата
 а сега е онде. Тоа разумот човечки
 не може да го сфати.

(Влегуваат Анџифол и Дромио од Ефес.)

Антифол од Ефес. Правда, војводо велик, правда дајте ми,
 за делото што го сторив за вас
 кога во бојот ве опчекорив
 и ги примив раните место вас;
 за крвта барем што ја загубив
 тогаш, сега правда дајте ми!

Егеон. Стравот од смртта ако сосем
 не ме заслепи тогаш го гледам
 син ми Антифол, а оној до него
 е Дромио.

Антифол од Ефес. Правда, мил мој кнезу,
 правда против жената! Онаа што ти
 за сопруга ми ја даде а таа
 ме изрезали страшно, ме понижи
 најпогано. Несфатливо, непојмливо

зло таа денес ми нанесе.

Војводата. Кажу како и правда ќе добиеш.

Антифол од Ефес. Денес, војводо, ми ја заклучи вратата и таа со неколку разбојници блудеше дома.

Војводата. Тежок грев! Кажу, го стори ли ова?

Адријана. Не, господару. Јас, тој и сестра ми денес заедно ручавме дома. Се колнам со лаги тешки тој сега ме товари.

Лучијана. Ни видело да имам ни сон, господару ако вистината не ви ја кажа.

Анцело. Лажги! Двете се колнат лажно, барем за ова лудаков со право ги обвинува.

Антифол од Ефес. Господару, сосем сум при себе и добро знам што зборувам; пијан не сум, не сум ни мамурен, нити пак гневен бес подмолно ме гризе, иако од макиве би се мрднал и поиздржлив. Оваа жена, денес за ручек вратата ми ја затвори пред нос; златаров да не е во сојуз со неа може ова да го потврди зашто баш тогаш беше со мене а потоа се разделивме, а тој отиде по ќерданот што требаше да ми го донесе во “Бодликаво прасе” кајшто отидов јас да ручам заедно со Балтазар. Ручавме што ручавме но ни траг видовме ни глас чувме од златарот. Затоа отидов да го барам. Го сретнав на улица во друштво со оној господин. Тука тој лажно се заколна дека ќерданот од него сум го примил а бог ми е сведок дека не е така. Заради тоа, на негова тужба еден цандар ме уапси. Се покорив и го прати пажот дома по дукати потребни за откуп но тој без нив се врати. Потоа го замолив темничарот да дојде со мене дома. По пат ја сретнав жена ми, сестра ѝ целава сурија подли заговорници; со нив беше еден крвопиен гад по име Пинч, цице едно никакво, некаков си надрилекар, магионичар,

гатач, целиот испиен, парталав,
 плашилоедно суво, жив костур.
 Овој подол роб се нафати да ги тера
 бесовите од мене, ми се внесе в лице
 и одеднаш викна дека ѓаволот
 е во мене. Потоа цела орда
 се цитна на мене, ме врзаа и ме
 пикнаа во темниот агол од мојата
 визба заедно со пажот мој, врзани
 еден за друг. Таму не оставија
 да цркнеме се додека не успеав
 да го прегризам јажето со заби
 и да се ослободам. Оттаму доаѓам
 и ве молам да ми овозможите
 право ваму кај висоста ваша
 полно задоволување за срамот
 и навредите тешки што ги јадов.

Анцело. Господару, можам да потврдам
 за него дека не ручаше дома и дека
 вратата му беше заклучена.

Војводата. А дали прими ѓердан од тебе или не?

Анцело. Прими, господару. Кога влезе овде
 му го видоа луѓето обесен на врат.

Трговецот. И јас можам да се заколна дека
 ушиве те чуја кога призна
 дека ѓерданот си го примил од
 господинов откако пред тоа,
 на плоштад, го тврдеше обатното
 на што јас ти извадив меч. Потоа
 побегна во оваа опатија
 од кајшто, признавам, по некое
 чудо невидено излезе.

Антифол од Ефес. Никогаш не сум влегол во опатијава,
 никогаш меч не си извадил на мене
 никогаш ѓерданот не сум го видел.
 Се колнам, лажно ме товарите.

Војводата. Ова е некој маѓепсан круг, чинам
 сите сте пиеле од пехарот на Кирк.
 Да го затворевте во оваа опатија
 тој сè уште во опатијата ќе беше.
 Да е лиу, немаше вака присебно да
 зборува. Велите ручал дома
 а златарот тоа го одречува.
 Момче, што велиш ти на ова?

Дромио од Ефес. Господару,
 тој ручаше кај неа во “Бодликаво прасе”.

Метресата. Точно, и прстенот тогаш ми го зеде.

Антифол од Ефес. Тка е, господару, прстенот е нејзин.

Војводата. Го виде ли него да влегува во опатијата?

Метресата. Ко што ве гледам сега вас, господару.

Војводата. Баш, чудно: викнете ја игуменијата.

Сите сте со лунки, сосем полудени.

(Еден од сѝражаѝа оди ѝо игуменијаѝа.)

Егеон. Најсветол војводо, молам за збор.

Ми се чини дека гледам пријател
што ќе ја плати сумата за мене
и ќе ме спаси.

Војводата. Слободна зборувај Сиракужанине,
кажи што сакаш.

Егеон. Зарем вие не сте Антифол, господине,
а овој ваш паж нели е Дромио?

Дромио од Ефес. До прееска, господине, му бев
само врзан паж но тој, сполај му,
го прегриза јажето и сега сум
пак Дромио, одврзан човек.

Егеон. Сигурен сум дека обајцата ме помните.

Дромио од Ефес. По вас господине, се помниме
само самите себе зашто до пред
малку бевме врзани ваш како вас.
Што е, да не сте и вие еден
од муштериите на Пинч?

Егеон. Не гледајте ме така чудно.
Вие добро ме познавате.

Антифол од Ефес. Никогаш не ве имаме видено во животот.

Егеон. О, тагата знам ме изменила
од нашата последна средба а
часовите на грижи со грубата
рака на времето ми испишаа
чудни црти на лице. Барем кажи,
ми го познаваш гласот?

Антифол од Ефес. Не.

Егеон. А ти Дромио?

Дромио од Ефес. Не, господине, навистина не.

Егеон. Знам дека го познаваш.

Дромио од Ефес. А јас знам дека не е така.
Вие затоа сте врзани за да
верувате во она што деругите
ви го одречуваат.

Егеон. Ни гласот не ми го познаваш?
О, безмолосно време! Во овие седум
кратки години
се чини, до толку јазикот миго

оскати што и мојот единец син
не ми ја познава нескладната
боја на мојот раштиман глас.
Сепак, иако лицето избраздено
од грижи не се гледа сега
од зимскиот снег што сокот животен
го цица, а каналите на крвта
смрзнати се до негде, јас сè уште
имам во предвечеро на животот
понеќе добро и уши верни.
Сведоциве стари, невозможно е
да грешам, ми велат баш сега
дека ти си синот мој Антифол.

Антифол од Ефес. Никогаш го немам видено својот татко.

Егеон. Но пред седум години во Сиракуза
се разделивме, тоа мора да го помниш.
Или можеби сега, гледајќи ми ја
состојабата од татка си се срамиш.

Антифол од Ефес. Војводата и сите овде што ме знаат
ќе сведочат дека не сте во право,
Во животот не сум бил во Сиракуза.

Војводата. Сиракужанине, Антифол е мој
штитеник веќе дваесет години
и за тоа време, ти тврдам, тој
воопшто не стапнал во Сиракуза.
Гледам староста и опасноста
пред смртта сосем те изместиле.

(Доаѓаат Емилија, Антифол и Дромио од Сиракуза.)

Игуменијата. Војводо мојен, погледај го човекот
кому толку зла му се нанесени.

(Сите се собираат околу нив.)

Адријана. Два мажа гледам или очиве ме лажат.

Војводата. Двајца од луѓево се духови
на другите двајца. Кој е природен
човек а кој дух? Знае ли некој?

Дромио од Сиракуза. Јас сум господару, Дромио.
нареди му да си оди.

Дромио од Ефес. Јас сум господару, Дромио.
Ве молам, не терајте ме од овде.

Антифол од Сиракуза. Зарем не си ти Егеон или барем
духот негов?

Дромио од Сиракуза. О, господару мој стар, кој го врзал
него вака?

Игуменијата. Кој и да го врзал, јас ќе го ослободам
и маж ќе добијам ослободувајќи го.
Зборувај Егеон стар, ти ли си

човекот што еднаш имаше жена
по име Емилија што два лични сина
ти роди? О, ако си тој ист Егеон
зборувај ѝ тогаш на истата стара
Емилија

Егеон. Ако ова не е сон ти си Емилија,
ако си таа, кажи ми каде е оној син
што отплови со тебе на кобниот сплав?

Игуменијата. Луѓето од Епидамно, него, мене
и близнакот Дромио не зедоа на брод
но, суровите рибари од Коринт
на сила ги зедоа со нив син ми и Дромио
а мене ме оставија со оние од
Епидамно. Што стана потоа со нив,
не знам а гледаш и сам како
завршив јас.

Војводата. Приказната од утринава убаво
се расплетува. Двава Антифола
ко јајце на јајце што си личат
браќа се а исто и двата Дромиа.
Таа и бродоломот го помни.
Ова се родителите на овие деца
што случајно овде се сретнаа.
Антифол, дали првобитно дојден
си од Коринт.

Антифол од Сиракуза. Не, господару. Од Сиракуза.

Војводата. Застанете на страна, не знам
кој е кој.

Антифол од Ефес. Јас сум дојден од Коринт,
господару мој.

Дромио од Ефес. А со него и јас.

Антифол од Ефес. Не донесе овде оној силен воин
војводата Менафон, вашиот славен чичко.

Адријана. Кој од вас двајца денес ручаше
со мене?

Антифол од Сиракуза. Јас, честита дамо.

Адријана. Значи ти не ми си маж?

Антифол. Не, на тоа јас велам не.

Антифол од Сиракуза. И јас исто така иако ме нарече маж.

А оваа убава благородничка,
нејзината сестра, ме нарече зет.

(На Лучијана.)

Она што ви го реков тогаш
се надевам дека ќе го остварам
ако сè ова што го гледам и слушам
не е сон.

- Анцело.** Тоа е господине Ѓерданот
што го добивте од мене.
- Антифол од Сиракуза.** Точно, господине, не велама не.
- Антифол од Ефес.** А ти господине, за овој Ѓердан
ме уапси.
- Анцело.** Точно господине, не велама не.
- Адријана.** Ти испратив пари за откупот
по Дромио, но мислам не ти ги донесе тој.
- Дромио од Ефес.** Не, не, по мене не.
- Антифол од Сиракуза.** Ова ќесе дукати од тебе го примив
а ми го донесе Дромио, мојот паж.
Гледам дека постојано со друг
паж сме се среќавале па така
јас сум бил ти, а ти си бил јас;
сега е разбирливо што се дојде
до сите овие забуни.
- Антифол од Ефес.** Дукативе ги давам за татко ми.
- Војводата.** Непотребно. Тој е слободен.
- Метресата.** Господине, мора да ми го дадете
оној дијамант.
- Антифол од Ефес.** Еве, земете го. И многу
ви благодарам за гозбата.
- Игуменијата.** Војводо моќен, повели сега
во опатијата, да ја чуеш до крај
приказната наша; и сите овде
што сте збрани и што страдавте
на некој начин од забуниве
правете ми друштво. Ние пријатно
ќе ви се оддолжиме. Триесет и три
години страдав за вас, синови мои,
и дури сега се ослободив од
тешкото бреме. Војводо, мажу мој,
синчиња мои, вие календари
на раѓањето нивно, повелете на
крштевката и радувајте се со мене.
После толку долга тага, таква радост!
- Војводата.** Од се срце доаѓам на прославата.
Заминуваат сите освен двајца Дромио и двајца Антифола
- Дромио од Сиракуза.** Господару, да одам да ви ги земам
пљачките од бродот?
- Антифол од Ефес.** Дромио,
какви рече мои пљачки
си натоварил на брод?
- Дромио од Сиракуза.** Оние, господару што ви беа
оставени кај газдата во Кентаур.
- Антифол од Сиракуза.** Тој мене ми се обраќа. Јас сум

твојот господар, Дромио.
Ајде со нас! За пљачките
подоцна ќе се погрижиме;
прегрни го брат ти; радувај се
со него.

Си одаѝ дваѝа Анѝифола.

Дромио од Сиракуза. Има една полничка пријателка
во домот на твојот господар
што денес, место тебе убаво ме
нагости; таа значи, ќе ми биде
снаа а не жена.

Дромио од Ефес. Ми се чини дека си ми огледало
а не брат; по тебе гледам
дека не сум баш за фрлање.
Влегувај! Да им ја видиме прославата.

Дромио од Сиракуза. После тебе, ти си постар.

Дромио од Ефес. Е, тоа не се знае. Како да решиме?

Дромио од Сиракуза. Ќе фрламе чкурта за тоа кој е постар
Дотогаш ти имашпредност.

Дромио од Ефес. А не! Тогаш вака. На свет
дојдовме ко брат и брат, затоа
рамо до рамо ќе влеземе сега
веќе никој напред нема да бега.